

Vera F. Birkenbihl - Die Birkenbihl-Methode
Deutsch als Fremdsprache - Niemiecki jako obcy język
Übersetzt von Michael Schmitz und Katarzyna Ścibior – denkmuskel@gmx.de

KAPITEL 1: SPRACHE!
ROZDZIAŁ 1: JĘZYK!

Wir brauchen Sprache, um mit anderen kommunizieren
My potrzebujemy Języka¹² że- z³ innym⁴ komunikować-się

zu können. Wenn wir allein sind, benutzen wir Sprache,
-by moc. Kiedy my⁵ sam jesteśmy, używamy my Język,

um „mit uns selbst zu sprechen.«
že- „z nam samym -by mówić.”

Wir sagen uns ständig, was wir sehen
My mówimy nam ciągle co my widzimy

(die Katze, die auf dem Stuhl liegt und schläft),
(ta Kot, która na tym Krześle leży i śpi),

was wir hören (das Telefon klingelt),
co my słyszemy (to Telefon dzwoni),

¹ Rodzaj został dopasowany do języka docelowego (niemieckiego); w niewielu przypadkach rodzaj własnyrzeczownika został zmodyfikowany (np. ten język -> ta Języka)

² Pisownia rzeczowników wielką literą została zastosowana dla przyzwyczajenia nie-niemieckojęzycznych uczniów

³ Podobnie przyinki, a zwłaszcza przyinki odczasownikowe sensownie, a nie dosłownie przetłumaczone, np.:

Ich denke an dich!

Ja myślę o(!) ciebie!

A nie: Ja myślę *** ciebie!

PS: Szczególnie tu mogą się jeszcze znaleźć błędy. Proszymy o wybaczenie.

⁴ Język niemiecki zna tylko 4 przypadki, one więc stanowiły podstawę tłumaczenia na język polski. Stąd biorą się te czasami dla polskiego ucha niecodzienne struktury wyrazowe - są one jednak jak najbardziej pożądane, gdyż podwyższają faktor 'dziwności'.

⁵ Niemieckie słowa, które nie występują w języku polskim powinny być z reguły umieszczone w nawiasach. W tym przypadku zrezygnowaliśmy z tego z uwagi na przejrzystość tekstu, w razie potrzeby jednak dopisanie ich ręcznie nie powinno stanowić problemu.

was wir riechen (diese Rose riecht wundervoll),
co my wąchamy (ta Roża pachnie cudownie),

was wir fühlen (hier drinnen wird es allmählich kalt),
co my czujemy (tu w-środku⁶ będzie to powoli zimno),

was wir als Nächstes tun wollen (ich muss Robert anrufen).
co my jako następne robić chcemy (ja muszę Robert zadzwonić).

Mit anderen Worten: Wir benutzen Sprache, um uns die
Z innym Słowom: My używamy Język, że- nam tą

Welt zu erklären.
Świat -by tłumaczyć.

Normalerweise denken wir gar nicht darüber nach, dass
Normalnim-sposobie -myślimy my całkiem nie o-tym roz-, że

wir uns ständig „alles erzählen“, wir tun es einfach.
my nam ciągle „wszystko opowiadamy“, my robimy to po-prostu.

Wenn wir eine neue Sprache lernen, wird uns bewusst,
Kiedy my jedną nową Językę uczymy-się, będzie nam świadomo,

dass wir nicht in dieser neuen Sprache denken können.
że my nie w tej nowej Języce myśleć możemy.

Das ist der Grund dafür, dass wir uns hilflos fühlen und
to jest ten Powód dlatego, że mynas bezradnie czujemy i

unsicher sind, wenn wir damit anfangen.
niepewni jesteśmy, kiedy my z-tym zaczniemy.

Das ist der Grund dafür, dass die ersten Schritte uns
To jest ten Powód dlatego, że te pierwsze Kroki nam

so schwierig vorkommen. Das ist der Grund dafür, dass wir uns
tak trudne wydają-się. To jest ten Powód dlatego, że my się

⁶ Wyrażenia, które po polsku składają się z kilku wyrazów, a po niemiecku z tylko jednego, zostały połączone myślnikami, np. 'drinnen' -> 'w środku'

stark und sicher fühlen, wenn wir eine neue Sprache beherrschen.
silnie i pewien czujemy, kiedy my jedną nową Językę opanujemy,

Das ist der Grund dafür, dass wir anfangen müssen, in der neuen
To jest ten Powód dlatego, że my zacząć musimy, w tej nowej

Sprache zu denken, bevor wir irgendetwas sagen.
Języce aby myśleć, zanim my cokolwiek powiemy.

Die Birkenbihl-Methode geht in einer festen Reihenfolge vor:
Ta Birkenbihl-Metoda *-stepuje*⁷ w jednej stałej Kolejności *po-*:

Zuerst werden Sie lernen, auf Deutsch zu denken.
Najpierw będą Państwo uczyc-się, po Niemiecku aby myśleć.

Gleichzeitig werden Sie lernen, Deutsch zu
W-tym-samym-czasie będą Państwo się-uczyć, Niemiecki aby

verstehen, wenn Sie es hören
rozumieć, kiedy Państwo to usłyszą.

Dann müssen Sie sich überlegen, was Sie sonst noch
Wtedy muszą Państwo się zastanowić, co Państwo oprócz-tego jeszcze

können wollen. Falls Sie nur in der Sprache denken und
umieć chcą. Gdyby Państwo tylko w tej Języce myśleć i

sie verstehen können wollen, ist dagegen nichts
ją rozumieć umieć chcą, jest przeciw-tego nic

einzuwenden. Die meisten Leute wollen aber mehr Kontrolle
do-zarzucenia. Ci większość Ludzi chcą jednak⁸ więcej Kontroli

⁷ Kwestia rozdzielnych czasowników została rozwiązana następująco:

Der Film fängt um 20.00 Uhr an.
Ten Film *-czy*na około 20.00 Zegarek *za-*

A więc rezygnowano z przesadnie dokładnego tłumaczenia słowa po słowie jak np.:

Der Film fängt um 20.00 Uhr an.
Ten Film ~~łapie~~ około 20.00 Zegarek ~~z~~.

⁸ Niemieckie słowa, które mają w polskim języku więcej niż jedno znaczenie, np. ‚wirklich‘, ‚ja‘, ‚denn‘, zostały przetłumaczone w zależności od kontekstu, a więc ‚wirklich‘ jako albo ‚naprawdę‘ albo ‚rzeczywiście‘ itd.

über die Sprache haben.
nad tą Językę mieć.

Stellen Sie sich einmal vor, dass Sie auf Deutsch
-Obrażają Państwo sobie raz wy-, że Państwo po Niemiecki

denken können, und alles verstehen können, was andere sagen
myśleć umieją, i wszystko rozumieć umieją, co inni mówią

(auch im Radio, im Fernsehen, im Kino, auf Video usw.⁹) Was
(też w Radiu, w Telewizji, w Kinie, na Video itd.) Co

möchten Sie sonst noch können?
chcą Państwo oprócz tego jeszcze umieć?

Wollen Sie Deutsch sprechen können?
Chcą Państwo Niemiecki mówić umieć?

Wollen Sie Deutsch lesen können?
Chcą Państwo Niemiecki czytać umieć?

Wollen Sie Deutsch schreiben können?
Chcą Państwo Niemiecki pisać umieć?

Das liegt ganz allein bei Ihnen, denn bei diesem
To leży całkiem sam u Państwa, bo w tym

besonderen Kurs lernen Sie nur das, was Sie
specjalnym Kursie uczą-się Państwo tylko to, co Państwo

lernen wollen! Es ist Ihre eigene Entscheidung. Falls
nauczyć-się chcą! To jest Państwa własna Decyzja. Jeśli

Sie die Sprache nicht sprechen oder schreiben können
Państwo tą Językę nie mówić albo pisać umieć

⁹ und so weiter
i tak dalej

wollen, brauchen Sie das auch nicht. Vielleicht möchten
chcą, muszą Państwo to też nie. Może chcą

Sie auch lernen, die Sprache zu lesen, aber nicht,
Państwo też nauczyc-się, tą Językę aby czytać, jednak nie,

in ihr zu schreiben, weil Sie Ihre Botschaften
w niej aby pisać, gdyż Państwo swoje Wiadomości

später jemandem diktieren können. Oder Sie wollen das Schreiben
później komuś dyktować mogą. Albo Państwo chcą to Pisanie

in der Sprache lernen, aber nicht das Lesen, weil Sie
w tej Języce uczyć-się, ale nie to Czytanie, bo Państwo

grundsätzlich nicht gern lesen. Es ist Ihre Entscheidung!
w-zasadzie nie chętnie czytają. To jest Państwa Decyzja!

+++++

KAPITEL 2: DER WICHTIGSTE MENSCH ...
ROZDZIAŁ 2: TEN NAJWAŻNIEJSZY CZŁOWIEK..

Wie lautet Ihre Antwort auf die folgenden vier Fragen?
Jak brzmi Państwa Odpowiedź na te następujące cztery Pytanie?

1. Frage: Wer ist der wichtigste Mensch in Ihrer Umgebung?
1. Pytanie: Kto jest ten najważniejszy Człowiek w Państwa Środowisce?

2. Frage: Wer ist der wichtigste Mensch in Ihrer Stadt?
2. Pytanie: Kto jest ten najważniejszy Człowiek w Państwa Mieście?

3. Frage: Wer ist der wichtigste Mensch in Ihrem Land?
3. Pytanie: Kto jest ten najważniejszy Człowiek w Państwa Kraju?

4. Frage: Wer ist der wichtigste Mensch auf der Welt?
4. Pytanie: Kto jest ten najważniejszy Człowiek na tej Ziemi?

Das ist unsere Antwort: Der wichtigste Mensch ist die Person,
To jest nasza Odpowiedź: Ten najważniejszy Człowiek jest ta Osoba,

die Sie sehen, wenn Sie in den Spiegel blicken! Und das
którą Państwo widzą, kiedy Państwo w tego Lustro patrzą! I to

gilt für jeden Mann, für jede Frau und für
jest-ważne dla każdego Mężczyznę, dla każdą Kobieta i dla

jedes Kind! Wenn Sie anderen zeigen, dass Sie sie
każde Dziecko! Kiedy Państwo innym pokazują, że Państwo ich

wichtig finden, werden sie Sie mögen, Ihnen zuhören und
ważnie znajdując, będą oni Państwa lubić, Państwu słuchać i

Ihnen helfen Denken Sie einmal darüber nach ...
Państwu pomagać. -*Stanowią* Państwo jeden-raz nad-tym za- ...

Harald Thomson und seine Frau lesen die Zeitung. Er fängt
Harald Thomson i jego Żona czytają tą Gazetę. On -*czyna*

immer mit dem Politik- und Wirtschaftsteil an, während
zawsze z tym Politycznym- i Gospodarczym-Częściem *za-*, podczas-gdy

sie sich mehr für die Geschichten über Menschen interessiert.
ona się więcej dla te Historie o Człowiekach interesuje.

Und sie unterbricht ihren Mann oft beim Lesen, um ihm zu
I ona przerywa jej Męża często przy-tym Czytaniu, że- mu -by

erzählen, was sie gerade gelesen hat.
opowiedzieć, co ona właśnie przeczytane ma.¹⁰

Sie: Harald, hör mal!
Ona: Harald, posłuchaj raz!

Er: Hmmm ...
On: Hmmm...

¹⁰ Czas przeszły złożony (Perfekt) został przetłumaczony dosłownie, np.:

ich	habe	gemacht
ja	mam	zrobione

czyli niezależnie od płci

Sie: Harald, hör doch mal!
Ona: Harald, posłuchaj że raz!

Er: Ja, Schatz?
On: Tak, Skarb?

Sie: Ich möchte dir etwas erzählen!
Ona: Ja chciałabym tobie coś opowiedzieć!

Er: Klar, Schatz, schieß los!²¹¹
On: Jasne, Skarb, strzelaj naprzód!

Sie: In unserem Wohnzimmer hat es ein Erdbeben gegeben!
Ona: W naszym Dziennym-pokoju ma to jedno Trzesienie-ziemi dane!

Er: Sehr interessant.
On: Bardzo interesujące.

Sie: Du hast mir überhaupt nicht zugehört!
Ona: Ty masz mi wcale nie słuchane.

Er: Wie schön.
On: Jak pięknie.

Sie: Nein, das ist gar nicht schön!
Ona: Nie, to jest wcale nie piękne!

Er: Wie du meinst, Schatz.
On: Jak ty uważasz, Skarb.

Sie: Ich geb's auf!
Ona: Ja daję-ono na!¹²

Zwei wichtige Fragen:
Dwie ważne Pytania:

¹¹ Nazwy własne i stałe zwiazki wyrazowe jak np.: „Was ist los“ „Wie geht's“ zostały przetłumaczone dosłownie

¹² Ja -daję się pod-

Wie oft versuchen wir, mit jemandem zu sprechen, der eigentlich
Jak często próbujemy my, z kimś aby rozmawiać, który właściwie

lieber etwas anderes tun würde (nachdenken, lesen, schreiben, usw.)?
chętniej coś innego robić byliby (rozmyślać, czytać, pisać, itd.) ?

Wie fühlen wir uns, wenn andere versuchen, uns dazu zu zwingen,
Jak czujemy my się, kiedy inni próbują, nas do-tego aby zmusić,

ihnen in einem bestimmten Augenblick zuzuhören?
im w einem bestimmten Momencie posłuchać?

Es gibt zwei goldene Regeln für gute Kommunikation:
Ono daje dwie złote Reguły dla dobrą Kommunikację:

Bevor Sie sprechen:
Zanim Państwo mówią:

Sollten Sie so tun, als sei der andere wichtiger
Powinni Państwo tak robić, jak byliby ten inny ważniejszy

als Sie selbst, dann sollten Sie entscheiden, ob Sie
niż Państwo sami, wtedy powinni Państwo zdecydować, czy Państwo

wirklich Ihre Frage stellen, Ihre lange Geschichte
rzeczywiście Swoją Pytanie postawić, Swoją długą Historię

erzählen, um Hilfe bitten usw. wollen. Wenn der andere zu Ihnen
opowiedzieć, o Pomoc prosić itd. chcą. Kiedy ten inny do Państwu

spricht: Mit ungeteilter Aufmerksamkeit zuhören.
mówi: Z niepodzielnej Uwadze słuchać.

Sie kennen doch das Sprichwort: Wie man in
Państwo znają przecież to Przysłowie: Jak człowiek do

den Wald ruft, so schallt es heraus! Wenn Sie die beiden
tego Lasu woła, tak dźwięczy ono na-zewnątrz! ¹³ Kiedy Państwo te dwie

¹³ Jak Kuba Bogu tak Bóg Kubie

goldenen Regeln für gute Kommunikation befolgen, werden
złoty Reguły dla dobrą komunikację podążają, będą

Sie von anderen positive Reaktionen bekommen.
Państwo od innych pozytywne Reakcje dostać.

Probieren Sie es doch einmal aus!
-*Probuja* Państwo to że raz wy-!

+++++

KAPITEL 3: EIN ABEND MIT FREUNDEN
ROZDZIAŁ 3: JEDEN WIECZÓR Z PRZYJACIOŁOM

Stimmen: Peter & Maria & Michael & Hanna
Głosy : Piotr & Maria & Michał & Hanna

Peter: Oh, hallo, Maria! Komm rein.
Piotr: Oh, cześć, Maria! Chodź do-środka.

Maria: Tag, Peter. Bin ich zu früh?
Maria: Dzień, Piotr. Jestem ja za wcześnie?

Peter: Gute Freunde können doch gar nicht zu früh
Piotr: Dobrzy Przyjaciele mogą przecież wcale nie za wcześnie

Kommen! Darf ich dir den Mantel abnehmen?
Przychodzić! Mogę ja tobie ten Płaszcz zabrać?

Maria: Danke! Wo ist denn deine Frau?
Maria: Dziękuję ! Gdzie jest właściwie twoja Żona?

Peter: Sie muss hier irgendwo sein ... (Ruft:)Hanna!
Piotr: Ona musi tutaj gdzieś być... (Woła:)Hanna!

Wo bist du, Schatz?
Gdzie jesteś ty, Skarb?

Hanna: Ich komme, Peter! Hat es geklingelt?
Hanna: Ja idę, Piotr! Ma to dzwonił ?

Peter: Ja, Maria ist da.
Piotr: Tak, Maria jest tam.

Hanna: Oh, hallo, Maria! Hast du den Weg hierher gut gefunden?
Hanna: Oh, cześć, Maria! Masz ty tego Dróg tutaj dobrze znalezione?

Maria: Hallo, Hanna. Ja, das war ganz einfach. Die kleine Karte,
Maria: Cześć, Hanna. Tak, to był całkiem łatwe. Ta mała Mapa,

die ihr mir geschickt habt, ist sehr gut, danke!
którą wy mi wysłane macie, jest bardzo dobra, dziękuję!

Hanna: Da bin ich aber froh! Eigentlich ist es ja
Hanna: Tam jestem ja ale szczęśliwie! Właściwie jest ono przecież

ganz einfach, wenn man da, wo die Straße
całkiem łatwe, kiedy człowiek tam, gdzie ta Ulica

die große Kurve macht, abbiegt...
tą wielką Zakrętę robi, kręci...

Peter: Du meinst, an der Apotheke?
Piotr: Ty masz-na-myśli, na tej Aptece?

Hanna: Genau. Wenn man da links abbiegt ...
Hanna: Dokładnie. Kiedy człowiek tam lewo kręci...

Peter: Tag, Michael! Komm doch rein!
Piotr: Dzień, Michał! Chodź przecież do-środku !

Michael: Tag, Peter ... Hanna ... Maria!
Michał: Dzień, Piotr... Hanna... Maria!

Hanna und Maria: Hallo, Michael.
Hanna i Maria: Cześć, Michał.

Michael: Hallo, Maria! Du hast es also gefunden.
Michał: Cześć, Maria! Ty masz to więc znalezione.

Maria: Hanna hat mir eine Karte geschickt, und es war dann
Maria: Hanna ma mi jedną Mapę wysłała, i to było wtedy
wirklich ganz einfach.
rzeczywiście całkiem łatwo.

Peter: Warum stehen wir eigentlich hier vor der Tür
Piotr: Dlaczego stoimy my właściwie tu przed tej Drzwi
herum? Lasst uns doch reingehen!
wokół? Pozwólcie nas więc do-środku-wejść!

Peter: Was möchtet ihr trinken? Michael, ein Bier - wie immer?
Piotr : Co chcecie wy się-napić? Michał, jedno Piwo jak zawsze?

Michael: Ja, bitte! ... Danke!
Michał: Tak, proszę!... Dziękuję!

Peter: Maria, möchtest du auch ein Bier?
Piotr: Maria chciałabys ty też jedno Piwo?

Maria: Nein, ich hätte lieber etwas ohne Alkohol. Du weißt
Maria: Nie, ja miałabym chętniej coś bez Alkohol. Ty wiesz

doch: Bei Alkohol Hände weg vom Steuer! Ich
przecież: Przy Alkoholowi Ręce precz od-temu Kierownicę! Ja

bin mit dem Auto gekommen und will nachher
jestem z temu Samochodowi przeszedłem i chcę później

noch nach Hause fahren.
jeszcze do Domu jechać.

Hanna: Ja, da hat Michael es besser! Er braucht
Hanna: Tak, tam ma Michał to lepiej! On potrzebuje

nur über die Straße zu gehen.
tylko przez tą Ulicę aby iść.

Michael: Genau! Und falls ich nicht mehr gehen kann,
Michał: Dokładnie! I gdyby ja nie więcej chodzić umiem,
schwanke ich eben rüber.
zatoczę ja po-prostu na-drugą-stronę.

Peter: Maria, was möchtest du denn? Saft, Cola, Wasser?
Piotr: Maria, co chcesz ty właściwie? Sok, Cola, Woda?

Oder lieber etwas Warmes: Tee oder Kaffee?
Lub chętniej coś Ciepłego: Herbatę albo Kawę?

Maria: Ach, ihr habt ja Diät-Cola da. Das ist genau
Maria: Ach, wy macie Diet-Cola tam. To jest dokładnie
das Richtige für mich, Peter.
to Poprawnie dla mnie, Piotr.

Hanna: Eis?
Hanna: Lód?

Maria: Nein, danke, die Cola fühlt sich kalt genug an.
Maria: Nie, dziękuję, ta Cola -tyka się zimno wystarczające do-.

Hanna: Aber ich nehme ein bisschen Eis.
Hanna: Ale ja wezmę jedno trochę Lód.

Michael: Heute habe ich einen neuen Drudel entdeckt!
Michał: Dzisiaj mam ja jednego nowego Łamigłowka odkryte!

Hanna: Toll, ich bin ganz verrückt nach Drudels!
Hanna: Wspaniale, ja jestem całkiem szalona za Łamigłowki!

Maria: Ich auch!
Maria: Ja też!

Peter: Schieß los!
Piotr: Strzelaj naprzód!¹⁴

¹⁴ zacznij mówić

Michael: Okay, ich brauche ein Blatt Papier ...
Michał: Wporządku, ja potrzebuję jedno Kartek Papier...

Hanna: Ich hol dir eins. Hast du einen Kuli?
Hanna: Ja przeniecę ci jedno. Masz ty jednego Długopisa?

Michael: Ja, hier.
Michał: Tak, tutaj.

Hanna: Hier ist das Blatt!
Hanna: Tutaj jest to Kartko!

Michael: Was ist das?
Michał: Co jest to?

Maria: Ein Kreis.
Maria: Jeden Koło.

Maria: Jetzt ist es ein kleiner Kreis in einem großen.
Maria: Teraz jest ono jeden mały Koło w jednym dużym.

Was kann das nur sein?
Co może to tylko być?

Peter: Und zwei kurze gerade Striche ...
Piotr : I dwa krótkie proste Kreski...

Hanna: Das sieht aber interessant aus! Was soll es denn sein?
Hanna: To -gląda ale ciekawie wy! Co powinno właściwie być?

Maria: Ja, verrat es uns bitte!
Maria: Tak, zdradź to nam proszę!

Michael: Das ist ein Mexikaner, der durch die Wüste
Michał: To jest jeden Meksykanin, który przez tą Pustynię
reitet, von einem Hubschrauber aus gesehen!
jedzie-na-koniu, od jednym Helikopterem wy widziany!

KAPITEL 4: EIN ABEND MIT FREUNDEN (2. TEIL)
ROZDZIAŁ 4: JEDEN WIECZÓR Z PRZYJACIOŁOM (2. CZĘŚĆ)

Peter: Das erinnert mich an meinen ersten und bisher
Piotr: To przypomina mnie na mójego pierwszego i do-dziś

einigen Flug mit einem Hubschrauber ...
jednego Lot z jednemu Helikopterowi...

Hanna: Davon weiß ich ja gar nichts!
Hanna: Od-tego wiem ja przecież wcale nic!

Maria: Ihr seid ja auch erst ein halbes Jahr
Maria: Wy jesteście przecież też tylko jedno poł Roku

verheiratet. Im Lauf der Zeit wirst du noch viel
ożeniony. W-tym Biegu tej Czasu będziesz ty jeszcze dużo

mehr über ihn erfahren!
więcej o niego dowiedzieć-się!

Hanna: Ja, da hast du Recht. Erzähl uns doch davon, Peter!
Hanna: Tak, tam masz ty Rację. Opowiedz nam więc od-tego, Piotr!

Peter: Na ja, ich musste¹⁵ daran denken, als Michael von dem
Piotr: No tak, ja musiałem o-tym myśleć, kiedy Michał od tym

Hubschrauber sprach, aber was ich euch wirklich erzählen
Helikopterze mówił, ale co ja wam naprawdę opowiedzieć

wollte, ist schon passiert, bevor wir überhaupt
chciałem, jest już wydarzone, zanim my w-ogóle

eingestiegen sind.
weszli są.

¹⁵ W przeciwieństwie do tego, czas przeszły prosty (Imperfekt) operuje formami *zrobi-Jem/-Iam*

Michael: Wo war das denn, Peter?
Michał: Gdzie był to właściwie, Piotr?

Peter: Am Grand Canyon ...
Piotr: Na-tym Wielki Kanion...

Maria: In Amerika?
Maria: W Ameryce?

Peter: Ja, genau. Wir beobachteten dort einen
Piotr: Tak, dokładnie. My obserwowaliśmy tam jednego

Sonnenuntergang, und das ist wirklich großartig! Es ist
Zachód-słońca, i to jest naprawdę wspaniałe! To jest

atemberaubend, fantastisch, unbeschreiblich – und deshalb werde
dech-zapierać, fantastyczne, nie-do-opisania – i dlatego będę

ich gar nicht erst versuchen, es zu beschreiben! Als
ja wcale nie najpierw próbować, ono aby opisać! Kiedy

die Sonne ungefähr drei Viertel des Canyons erreicht hatte –
ta Słońca prawie trzy Czwarte tego Kanionu osiągnęła miała-

ein total großer Augenblick dieses gewaltigen
jeden totalny wielki Moment tego ogromnego

Naturschauspiels -, sagte eine junge Frau, die neben
Natury-sztuki -, mówiła jedna młoda Kobieta, która obok

mir stand, etwas, das ich nie vergessen werde.
mi stała, coś, co ja nigdy zapomnieć będę.

Nach ihrem Akzent zu urteilen war sie Deutsche
Po jej Akcencie aby sądzić była ona Niemka

oder Skandinavierin. Jedenfalls hatte sie ein kleines
lub ze-Skandynawii. W-każdym-razie miała ona jedno małe

sprachliches Problem, durch das der Effekt entstand, den ich
językowe Problem, przez to ten Efekt powstał, którego ja

nie vergessen werde.
nigdy zapomnieć będę.

Hanna: Jetzt hast du uns aber wirklich neugierig gemacht! Was
Hanna: Teraz masz ty nas ale naprawdę ciekawy zrobione! Co

hat sie denn gesagt?
ma ona właściwie powiedziane?

Peter: Sie sagte: „Hier stehe ich kleines Wesen und
Piotr: Ona powiedziała: „Tutaj stoję ja mała Istota i

übersehe den Grand Canyon“
przeoczę tego Wielkiego Kanion”

Michael: Übersehen?
Michał: Przeoczy?

Peter: Ja! Das hat sie gesagt. Neben ihr stand ein älterer
Piotr: Tak! To ma ona powiedziane. Obok niej stał jeden starszy

Mann. Er begriff natürlich, was sie meinte,
Mężczyzna. On zrozumiał naturalnie, co ona miała-na-myśli,

und sagte zu ihr:
i powiedział do niej:

„Junge Dame, überblicken können Sie ihn so viel Sie
„Młoda Pani, objąć-wzrokiem może Pani go tak dużo Pani

wollen. Aber niemand übersieht den Grand Canyon“
chce. Ale nikt przeoczy tego Wielkiego Kanion”

Hanna: Oh, ich verstehe! Sie hat „etwas überblicken“, mit
Hanna: Oh, ja rozumiem! Ona ma „coś objąć-wzrokiem”, z

„etwas übersehen“, verwechselt!
„coś przeoczyć“, zamieniła!

Maria: Ja! Komisch, nicht wahr?

Maria: Tak! Komicznie, nie prawdziwe?

Michael: Okay, Hanna, du darfst mich ansehen, so viel du

Michał: Okay, Hanna, ty możesz mnie patrzeć-na, tak dużo ty

willst, aber bitte übersieh mein leeres Glas nicht!
chcesz, ale prosze przeocz moje puste Szklanko nie!

Hanna: Bedien dich nur, Nachbar, du bist hier doch fast zu Hause!

Hanna: Obsłuż cię tylko, Sąsiad, ty jesteś tutaj przecież prawie w Domu!

Michael: Danke!

Michał: Dziękuję!

Hanna: Wo wir gerade über Sprache sprechen und darüber,

Hanna: Gdzie my właśnie o Językę rozmawiamy i o-tym,

wie wir die Dinge ausdrücken... Habt ihr gestern Abend
jak my te Rzeczy wyrazimy... Macie wy wczoraj Wieczór

die Sendung über die Sioux gesehen?
tą Relację nad tych Sioux oglądane?

Michael: Dessous? Kam da wirklich etwas über Unterwäsche?

Michał: Dessous? Chodziło tam naprawdę coś o Bieliznę?

Hanna: Natürlich nicht. Es klingt nur gleich: Die Sioux-Indianer

Hanna: Naturalnie nie. To brzmi tylko tak-samo: Te Sioux-Indianie

habe ich eben so ausgesprochen, wie es mir
mam ja właśnie tak wymówione, jak to mi

in Amerika begegnet ist.
w Ameryce spotkane jest.

Michael: Aha, verstehe. Gestern Abend, im Fernsehen? In
Michał: Aha, rozumiem. Wczoraj Wieczór, w Telewizji? W

welchem Programm denn?
którym Programie właściwie?

Hanna: Das weiß ich gar nicht, wir sind ganz zufällig
Hanna: To wiem ja wcale nie, my są całkiem przypadkowo

dort gelandet. ... Peter, hast du darauf geachtet, welches
tam wylądowani. ... Piotr, masz ty na-to uważane, który

Programm es war?
Program to był?

Peter: Nein, tut mir Leid!
Piotr: Nie, robi mi Przykro.

Hanna: Jedenfalls sagte einer der Indianer etwas, das
Hanna: W-każdym-razie powiedział jeden z-tych Indian coś, co

mich wirklich beeindruckt hat.
mnie naprawdę pod-wrażeniem-zostawione ma.

Michael: Was denn?
Michał: Co właściwie?

Hanna: Er sagte: „Wir haben hier schon vor 200 Jahren gelebt.
Hanna: On powiedział: „My mamy tu już przed 200 Laty przeżyte

Wir lebten in Frieden mit dem Land, wir kümmerten uns um
My żyliśmy w Pokoju z tym Krajem, my troszczyliśmy nas o

die Tiere und die heilige Erde. Und dann kam
te Zwierzęta i tą świętą Ziemię. I wtedy przyszedł

der weiße Mann und nannte unsere Heimat den „Wilden
ten biały Człowiek i nazwał naszą Ojczyznę ten „Dziki

Westen“!
Zachód”!

Michael: Wie interessant! Wir haben uns so an diese Bezeichnung
Michał: Jak interesujące! My mamy nas tak do taką Określenie

gewöhnt, dass wir normalerweise gar nicht
przyzwyczajone, że my normalnym-sposobie wcale nie

darán denken, dass der so genannte “Wilde Westen” für
na-to myślimy, że ten tak zwany “Dziki Zachód” dla

die Eingeborenen eine friedliche Heimat war.
tych Tubylców jedna pokojowa Ojczyzna była.

Maria: Sollten wir sie nicht „Ureinwohner“ nennen?
Maria: Powinniśmy my ich nie „Pierwotni-mieszkańcy” nazywać?

Bedeutet das Wort „Eingeborene“ nicht primitive
Znaczy to Słowo “Tubylcy” nie prymitywni

Menschen der etwas ähnliches?
Człowiecy albo coś podobnego?

Peter: Interessanter Gedanke. Wir sagen meistens „Eingeborene“,
Piotr: Interesująca Myśl. My mówimy najczęściej “Tubylcy”,

wenn ihre Haut dunkel ist, und „Ureinwohner“, wenn
kiedy ich Skóra ciemna jest, i „Pierwotni-mieszkańcy”, kiedy

sie weiß sind ...
oni biali są...

Hanna: Ja, genau. Und wir sprechen von ihrem „Kult“,
Hanna: Tak, dokładnie. I my rozmawiamy od ich „Kultu”,

während wir Weißen natürlich eine „Religion“ haben.
podczas-gdy my Biali naturalnie jedną “Religię” mamy.

Maria: Nicht „eine“ Religion, sondern die Religion – zumindest
Maria: Nie „jedną” Religie, ale tą Religie - przynajmniej

dachten das die weißen Siedler.
myśleli to ci biali Osadnicy.

Michael: Und sie waren davon überzeugt, dass sie zu einem
Michał: I oni byli od-tego przekonani, że oni do jednym

wirklichen Gott beteten, die Indianer dagegen nur
prawdziwim Bogu modlili-się, ci Indianie na-przeciwko tylko

zu falschen Göttern.
do fałszywych Bogów.

Maria: Ja, bei unserem Denken gibt es viele Missverständnisse,
Maria: Tak, przy naszym Myśleniem daje ono wiele Nieporozumień,

unabhängig davon, welche Sprache wir sprechen.
niezależnie od-tego, jaką Językę my mówimy.

Hanna: Ist das nicht faszinierend?
Hanna: Jest to nie fascynujące?

+++++

KAPITEL 5: DAS RADIO-QUIZ
ROZDZIAŁ 5: TO RADIO-QUIZ

Ansagerin: Guten Abend, meine Damen und Herren! Hier ist Radio
Prezenterka: Dobry Wieczór, moje Panie i Panowie! Tu jest Radio

TRIPLE-X, Ihr Lieblingssender. Wir
POTRÓJNE-X, Państwa Ulubiony-nadawca-radiowy. My

bringen Ihnen zu jeder vollen Stunde die Nachrichten, Tag
przynosimy Państwu do każdej pełnej Godziny te Wiadomości, Dzień

und Nacht. Und wir bieten Ihnen intelligente Unterhaltung,
i Noc. I my oferujemy Państwu inteligentną Rozrywkę,

wie das „Super-Quiz“, das jetzt kommt. Bleiben
jak to „Super-Quiz“, które teraz przychodzi. Zostańcie

Sie also bei uns! Ihr Gastgeber
Państwo więc u nas! Państwa Gospodarz

ist Michael, und hier ist er! Hallo, Michael!
jest Michał, i tu jest on! Cześć, Michał!

Michael: Danke, danke, danke. Guten Abend, liebe
Michał: Dziękuję, dziękuję, dziękuję. Dobry Wieczór, kochani

Zuschauer hier im Studio, und ein herzliches Willkommen
Widzowie tu w Studio, i jedno serdeczne Powitanie

allen unseren Zuhörern. Wahrscheinlich kennen
wszystkim naszym Słuchaczom. Pewnie znają

Sie die Regeln schon:
Państwo te Reguły już:

An jedem Wochentag gibt es fünf Fragen für zwei
Na każdym Dniu-tygodnia daje to pięć Pytań dla dwóch

Kandidaten, die gegeneinander antreten. Die fünf
Kandydatów, którzy przeciwko-sobie następują. Ci pięć

Sieger einer Woche haben dann die Chance, im
Zwycięzców jednej Tygodni mają wtedy tą Szansę, w- tym

großen Samstagsspiel den Riesen-Jackpot zu gewinnen.
dużym Sobotnim-grze tego Ogromny-Jackpot aby wygrać.

Da heute Montag ist, fangen wir mit einem
Bo dzisiaj Poniedziałek jest, -czynamy my z jednym

neuen Spiel an. Und hier sind unsere beiden Kandidaten!
nowym Grem za- I tu są nasi obaj Kandydaci!

Michael: Guten Abend! Sie heißen Maria, nicht wahr?
Michał: Dobry Wieczór! Pani nazywają-się Maria, nie prawdziwe?

Maria: Ja. Guten Abend, Michael.
Maria: Tak, Dobry Wieczór, Michał.

Michael: Hallo, Maria, willkommen bei unserem Quiz! Und Sie
Michał: Cześć, Maria, witamy przy naszym Quizie! I Pan

sind Peter?
są Piotr?

Peter: Genau. Hallo, Michael!
Piotr: Dokładnie. Cześć, Michał!

Michael: Willkommen bei unserem Quiz! Setzen Sie sich bitte!
Michał: Witamy na naszym Quizie! Usiądą Państwo się proszę!

Sie kennen die Regeln und haben unsere Show schon mal
Państwo znają te Reguły i mają nasz Show już raz
verfolgt?
podążane?

Peter: Ja, sehr oft.
Piotr: Tak, bardzo często.

Maria: Ja, ich bin ein richtiger Fan!
Maria: Tak, ja jestem jeden prawdziwy Fan!

Michael: Gut. Dann wissen Sie, dass wir jetzt die
Michał: Dobrze. Wtedy wiedzą Państwo, że my teraz tą

Kategorie für die erste Runde auswürfeln müssen.
Kategorię dla tą pierwszą Rundę wykostkować musimy.

Dabei gibt es folgende Möglichkeiten:
Przy-tym daje to następujące Możliwości:

Eins – Allgemeines,
Jeden - Ogólne,

Zwei – Geschichte,
Dwa - Historia,

Drei - Unterhaltung,
Trzy- Rozrywka,

Vier – Literatur,
Cztery- Literatura,

Fünf - Sport und
Pięć- Sport i

Sechs- Naturwissenschaft
Sześć- Przyrodnicze-nauki

Wer soll würfeln?
Kto powinien kostkować?

Peter: Die Dame.
Piotr: Ta Dama.

Michael: Einverstanden, Maria?
Michał: Zgodzone, Maria?

Maria: Gern warum nicht.
Maria: Chętnie czemu nie?

Michael: Hier ist der Würfel. Und los!
Michał: Tu jest ten Kostek. I naprzód!¹⁶

Maria: Die Eins!
Maria: Ta Jedyńska!

Michael: Also Allgemeines. Sie wissen ja bestimmt, dass unsere
Michał: Więc Ogólne. Państwo wiedzą na-pewno, że nasi

¹⁶ Zaczynamy!

Kandidaten ihre Antworten immer aufschreiben müssen.
Kandydaci ich Odpowiedzi zawsze napisać muszą.

Deshalb liegt vor jedem von Ihnen eine kleine Tafel.
Dlatego leży przed każdym z Państwa jedna mała Tablica.

Nehmen Sie bitte die Spezialstifte!
Biorą Państwo proszę te Specjalne-długopisy!

Sind Sie bereit?
Są Państwo gotowy?

Peter: Ja!
Piotr: Tak!

Maria: Klar!
Maria: Jasne!

+++++

KAPITEL 6: DAS RADIO-QUIZ (2. TEIL) ROZDZIAŁ 6: TO RADIO-QUIZ (2. CZĘŚĆ)

Michael: Okay, dann geht's los. Sie haben für
Michał: W-porzadku, wtedy idzie'ono naprzód¹⁷. Państwo mają dla

jede Antwort nur 15 Sekunden Zeit, müssen sich also
każdą Odpowiedź tylko 15 Sekund Czas, muszą się więc

beeilen!
spieszyć!

Erste Frage: Wie viele Tierkreiszeichen gibt es?
Pierwsza Pytania: Jak viele Znaki-zodiaku daje ono?

Michael: Okay, wie lautet Ihre Antwort? Maria?
Michał: W-porzadku, jak brzmi Pani Odpowiedź? Maria?

¹⁷ Zaczynamy!

Maria: Ich bin mir nicht ganz sicher, denn bei der
Maria: Ja, jestem mi nie całkiem pewna, bo w tej

Astrologie kenne ich mich nicht so gut aus, aber ich
Astrologii *znaję* ja mnie nie tak dobrze wy-¹⁸, ale ja

glaube, dass es zwölf sind.
wierzę, że to dwanaście są.

Peter: Das glaube ich auch: zwölf!
Piotr: To wierze ja też: dwanaście!

Michael: Richtig. Das bedeutet 10 Punkte für jeden von Ihnen!
Michał: Poprawne. To znaczy 10 Punktów dla każdego z Państw!

Zweite Frage: Oh, das ist schwierig – wie viele menschliche
Druga Pytania: Oh, to jest trudne – jak wiele człowiecze

Krankheiten sind von den Wissenschaftlern ermittelt worden?
Choroby są od tym Naukowców dowiedzione zostane?

Michael: Nun zu Ihrer Antwort. Maria?
Michał: Teraz do Pani Odpowiedzi. Maria?

Maria: Ich habe keine Ahnung. Deshalb musste ich raten: 300?
Maria: Ja, mam żadną Pojęcie. Z-tego-Powodu musiałem ja zgadywać: 300?

Michael: Peter?
Michał: Piotr?

Peter: Ich habe leider auch keine Ahnung, glaube aber,
Piotr: Ja, mam niestety też żadną Pojęcie, wierzę jednak,

dass es viel mehr sind: 3 000.
że to dużo więcej są: 3 000.

Michael: Tut mir Leid, es sind mehr als zehnmal so viele:
Michał: Robi mi Przykro, to są więcej niż dziesięć-razy tak dużo:

¹⁸ nie znam się na tym

ungefähr 33 000 Krankheiten!
mniej-wiecej 33 000 Choroby!

Peter: Oh!
Piotr: Oh!

Maria: Das ist ja fantastisch!
Maria: To jest przecież fantastyczne!

Michael: Weil Peter näher an der richtigen Zahl lag, bekommt er
Michał: Ponieważ Piotr bliżej na tej poprawnej Liczbe leżał, zostaje on
5 Punkte. Maria geht in dieser Runde leider leer aus.
5 Punktów. Maria -chodzi w tej Rundzie niestety pusto wy-¹⁹

Michael: Dritte Frage: Der Roman Frankenstein wurde von der Frau
Michał: Trzecia Pytania: Ten Powieść Frankenstein został od tej Kobiety
eines berühmten englischen Dichters geschrieben. Diesen
jednego sławnego angielskiego Poety pisany. Ten
Namen wollen wir von Ihnen wissen: Wer war der
Imię-i-nazwisko chcemy my od Państwu wiedzieć: Kto był ten

berühmte Dichter, dessen Frau Frankenstein erschuf?
znany Poeta, którego Kobieta Frankenstein stwożyła?

Michael: Maria?
Michał: Maria?

Maria: Percy Bysshe Shelley.
Maria: Percy Bysshe Shelly.

Michael: Peter?
Michał: Piotr?

Peter: Ich habe auch gewusst, dass es Shelley war, aber an
Piotr: Ja mam też wiedziane, że ono Shelley był, ale na

¹⁹ zostaje z kwitkiem

seinen Vornamen konnte ich mich nicht erinnern.
jego Imię mogłem ja mnie nie przypomnieć.

Michael: Dann bekommt Maria für diese Frage die vollen 10 Punkte!
Michał: Wtedy dostaje Maria dla tą Pytanie te pełne 10 Punktów!

Peter, Sie bekommen 5, weil Sie den Nachnamen gewusst haben.
Piotr, Pan dostaje 5, bo Pan tego Nazwisko wiedziane mają.

Michael: Jetzt hat jeder von Ihnen 20 Punkte. Nun zur vierten
Michał: Teraz ma każdy z Panstwu 20 Punktów. Teraz do-tej czwartej

Frage! Dabei geht es um ein Wort: Wie nennt
Pytani! Przy-tym idzie to około²⁰ jedno Słowo: Jak nazywa

man eine gesprochene Verleumdung?
człowiek jedną mówioną Oszczyerstwę?

Michael: Die Zeit ist fast um. Maria?

Michał: Ta Czas jest prawie do-okola. Maria?

Maria: Üble Nachrede.

Maria: Zła Obmowa.

Peter: Ach ja, natürlich! Mir ist das Wort einfach nicht

Piotr: Ach tak, naturalnie! Mi jest to Słowo po-prostu nie

eingefallen. Dabei lag es mir auf der Zunge! Eine
wpadło. Przy-tym leżał to mi na tej Języcy! Jedna

gesprochene Verleumdung ist eine üble Nachrede, natürlich.
mówiona Oszczyerstwa jest jedna zła Obmowa, naturalnie.

Michael: Das kann jedem von uns passieren! Also 10 Punkte für
Michał: To może każdym z nas się-zdarzyć! Więc 10 Punktów dla

Maria und diesmal keinen Punkt für Peter.
Marię i tym-razem żadnego Punktu dla Piotra.

²⁰ chodzi o

Michael: Maria hat jetzt 30 Punkte, und Peter hat 20. Nun kommt die
Michał: Maria ma teraz 30 Punktów, i Piotr ma 20. Teraz idzie ta

letzte Frage- Sie haben also noch eine Chance, Peter!
ostatnia Pytania- Pan mają więc jeszcze jedną Szansę, Piotr!

Okay, Sie kennen Wörter mit der Vorsilbe »Tele-«,
W-porządku, Pan zna Słów z tej Prefiksy "Tele-",

zum Beispiel Telefon und Television. Fünfte Frage:
do-tym Przykład Telefon i Telewizja. Piąta Pytania:

Was bedeutet dieses "Tele-" eigentlich?
Co znaczy to "Tele-" właściwie?

Michael: Okay, Peter?
Michał: W-porządku Piotr?

Peter: Ich bin mir nicht sicher, musste also raten: „gesendet“?
Piotr: Ja jestem mi nie pewien, musiałem więc zgadywać: "wysłane"?

Michael: Maria?
Michał: Maria?

Maria: Es bedeutet "fern".
Maria: Ono znaczy "daleko".

Michael: Genau! Das stimmt! Sehr gut. 10 Punkte für
Michał: Dokładnie! To zgadza-się! Bardzo dobrze. 10 Punktów dla

Sie, Maria. Peter, das bedeutet leider, dass wir uns von
Pani, Maria. Piotr, to znaczy niestety, że my nas od

Ihnen verabschieden müssen! Unser heutiger Champion
Panu pożegnać musimy! Nasz dzisiejszy Zwycięzca

ist Maria. Die 40 Punkte sind dann Ihre Ausgangsbasis
jest Maria. Ta 40 Punkte są wtedy Pani Startowa-baza

beim großen Spiel am Samstag. Sie kommen
przy-tym wielkim Grze na-tym Sobocie. Pani przyjdą

doch wieder?
przecież znowu?

Maria: Natürlich, gern, Michael.
Maria: Naturalnie, chętnie Michał.

Michael: Das war's also für heute mit unserem Super-Quiz.
Michał: To był'ono więc dla dzisiaj z naszym Super-Quizie.

Bleiben Sie dran, denn jetzt kommen die
-Trwajcie Państwo wy-²¹, bo teraz idą te

Nachrichten! Bis morgen, meine Damen und Herren!
Wiadomosci! Do jutro, moje Panie i Panowie!

Auf Wiedersehen!
Na Ponowną-widzenie!

+++++

KAPITEL 7: DIE ZEITDIEBE ROZDZIAŁ 7: CI CZASOWI-ZŁODZIEJE

Erste Szene
Pierwsza Scena

Stimmen: Gregor & Margot & Michael
Głosy: Grzegorz & Małgorzata & Michał

Małgorzata :Oh, da ist ja Grzegorz! Hallo, Grzegorz!
Małgorzata :Oh, tam jest właśnie Grzegorz! Cześć, Grzegorz!

Michael: Tag, Gregor! Wie geht's dir?
Michał: Dzień, Grzegorz! Jak idzie'to ci?²²

²¹ Zostanie z nami

²² Jak się masz?

Gregor: Oh, hallo ...
Grzegorz: Oh, cześć...

Margot: Du klingst verärgert. Was ist denn los?²³
Małgorzata :Ty brzmisz zdenerwowany. Co jest właściwie naprzód?

Gregor: Was mich wirklich wütend macht, sind Leute, die
Grzegorz: Co mnie naprawdę wściekły robi, są Ludzie, którzy
einem die Zeit stehlen! Ich habe Herrn Smith mit einer
jednego tą Czas kradną! Ja mam Pana Kowalskiego z jednej
kurzen Frage angerufen, und dann redete er endlos
krótkiej Pytani zadzwonione, i wtedy mówił on nieskończenie
weiter– bla,bla,bla
dalej – bla,bla,bla

Margot: Ich weiß, was du meinst.
Małgorzata :Ja wiem, co ty uważasz.

Michael: Am Telefon hat man einfach keine Chance. In
Michał: Na-tym Telefonie ma człowiek po-prostu żadną Sansę. W
einem normalen Gespräch kann man ja Zeichen
jednym normalnym Rozmówie może człowiek Znaki
von Ungeduld zeigen. Ich blicke dann
od Niecierpliwości pokazać. Ja patrze wtedy
immer wieder auf meine Uhr oder fange an,
zawsze znów na moją Zegarke albo -czynam za-,
meine Sachen zusammenzupacken ...
moje Rzeczy razem-pakować...

Margot: Genau! Aber am Telefon kann man nicht
Małgorzata :Dokładnie! Ale na-tym Telefonie może człowiek nie

²³ Co się dzieje

auf diese Weise signalisieren, dass man
na tą Sposobę zasygnalizować, że człowiek

ungeduldig ist.
niecierpliwy jest.

Michael: Man muss den anderen unterbrechen ...
Michał: Człowiek musi tego innego przerywać...

Gregor: Ich hab ja ein paarmal versucht, ihn zu
Grzegorz: Ja mam przecież jeden parę-razy próbowane, go aby

unterbrechen, aber er hat das einfach nicht kapiert!
przerywać, ale on ma to po-prostu nie skapowane!

Margot: Es gibt viele Leute, die so sind und uns unsere
Małgorzata :Ono daje dużo Ludzi, które tak są i nas naszą

wertvolle Zeit stehlen ...
wartosciową Czas kradną...

Michael: ... und trotzdem beklagen diese Zeitdiebe sich gern
Michał: ... i mimo-to narzekają te Czasowi-złodzieje się chętnie

darüber, dass sie es nie schaffen, mit ihrer Arbeit
o-tym, że oni ono nigdy zdążą, z im Pracy

fertig zu werden
gotowy aby być?.

Gregor: Wie Herr Smith! Irgendwie findet er immer
Grzegorz: Jak Pan Kowalski! Jakkolwiek znajdzie on zawsze

genug Zeit, um sich darüber zu beklagen, dass er nie
wystarczająca Czas, że- się o-tym -by narzekać, że on nigdy

mit seiner Arbeit fertig wird und dabei
ze swojej Pracy gotowy będzie i przy-tym

stiehlt er mir meine Zeit!
kradnie on mi moją Czas!

Michael: Ein Bekannter von mir ist genauso.
Michał: Jeden Znajomy ode mnie jest tak-samo.

Margot: Ich glaube, solche Leute kennt jeder von uns.
Małgorzata :Ja wierzę, tacy Ludzie zna każdy z nas.

Gregor: Wenn heute Nacht alle Zeitdiebe von diesem
Grzegorz: Kiedy dzisiaj Noc wszyscy Czasowi-złodzieje z tym

Planeten verschwinden würden, könnten wir anderen
Planecie znikneli byli, moglibyśmy my inni

uns endlich unserer Arbeit widmen.
nas wreszcie naszej Pracy poświęcić.

Zweite Szene
Druga Scena

Stimmen: Gregor & ZB (= Zeitberaterin)
Głosy: Grzegorz & CD (=Czasowy-doradca)

ZB: Nun, mein lieber Gregor, wir glauben alle, dass andere
CD: Teraz, moj kochany Grzegorz, my myślemy wszyscy, że inni

uns unsere Zeit stehlen ...
nas naszą Czas ukradną...

Gregor: Aber genau das passiert doch auch!
Grzegorz: Ale dokładnie to dzieje-się przecież też!

ZB: Würden Sie sagen, dass zwischen einem
CD: -By Pan powiedzieć, że między jednym

Zeitdieb und einem normalen Dieb – zum
Czas-złodziejem i jednym normalnym Złodziejem – na-tym

Beispiel einem Autodieb –
Przykład jednym Samochodowym-złodziejem-

kein Unterschied besteht?
żaden Różnica stanowi?

Gregor: Genau! Zeitdiebstahl ist Diebstahl.
Grzegorz: Dokładnie! Czasowe-kradzież jest Kradzież.

ZB: Es gibt aber doch einen Unterschied! Ihre Zeit kann
CD: Ono da ale jednak jednego Różnica! Pana Czas może

Ihnen niemand stehlen, wenn Sie ihm nicht dabei helfen.
Panu nikt ukraść, kiedy Pan mu nie w-tym pomagają.

Ein Autodieb kann Ihnen Ihr Auto völlig
Jeden Samochodowy-złodziej może Panu Pana Samochód całkiem

ohne Hilfe von Ihrer Seite stehlen, nicht wahr?
bez Pomoc od Pana Strony ukraść, nie prawdziwe?

Gregor: Na ja, das ist ...
Grzegorz: No tak, to jest...

ZB: Aber Ihre Zeit kann Ihnen niemand stehlen, wenn Sie nicht
CD: Ale Pana Czas może Panu nikt ukraść, kiedy Pan nie

mitspielen. Wenn zum Beispiel während Ihres
współ-grają. Kiedy na-tym Przykład podczas-gdy Pana

Telefongesprächs mit Herrn Smith ein Feuer
Telefonicznej-rozmowy z Panu Kowalskim jeden Ogień

ausbrechen würde, würden Sie ihm dann weiter zuhören?
wybuchnąć byłby, byłiby Pan mu wtedy dalej słuchać?

Gregor: Natürlich nicht! Ich würde sofort wegrennen!
Grzegorz: Naturalnie nie! Ja bym nagle pędzić!

ZB: Sehen Sie? Niemand kann Ihnen Ihre Zeit stehlen, wenn
CD: Widzi Pan? Nikt może Panu Pana Czas ukraść, kiedy

es Dinge gibt, die Sie für wichtiger halten!
to Rzeczy da, które Pan dla ważniejsze trzyma!

Gregor: Sie meinen, wenn ich ein starkes Verlangen nach
Grzegorz: Pani ma-na-myśli, kiedy ja jedno mocne Chęć na

anderen Dingen habe?
inm Rzeczom mam?

ZB: Genau!
CD: Dokładnie!

Gregor: Okay, das leuchtet mir ein. Aber wie kann ich
Grzegorz: W-porządku, to -świeca mi o-.²⁴ Ale jak mogę ja

das anderen mitteilen, zum Beispiel
to innym przekazać, na-tym Przykład

den Zeitdieben?
tym Czasowym-złodziejom?

ZB: Zeitdiebe erkennen ihre möglichen Opfer immer!
CD: Czasowi-złodzieje rozpoznają swoich możliwych Ofiar zawsze!

Wenn Sie klare Prioritäten in Ihrem Leben haben, werden die
Kiedy Pan jasne Priorytety w Pana Życiu mają, będą ci

Zeitdiebe sich andere Opfer suchen.
Czasowi-złodzieje się inne Ofiary szukać.

Gregor: Wirklich?
Grzegorz: Naprawdę?

ZB: Das garantiere ich Ihnen! Übrigens, wie haben Sie das
CD: To gwarantuję ja Panu! Zresztą, jak mają Pan to

²⁴ Teraz rozumiem

Telefongespräch mit Herrn Smith angefangen?
Telefoniczną-rozmówę z Panu Kowalskim zaczęte?

Gregor: Na ja, auf die übliche Weise: „Guten Morgen, Herr Smith,
Grzegorz: No tak, na tą zwykłą Sposób: „Dobry Rano, Pan Kowalski,
wie geht es Ihnen?“, oder so etwas.
jak idzie ono Panu?”²⁵, albo takiego coś.

ZB: Dadurch haben Sie das Signal zu einem netten
CD: Przez-to mają Pan to Sygnał do jednym miłym

Schwätzchen gegeben – wahrscheinlich unbewusst, denn wir
Pogawędki dane – prawdopodobnie nieświadome, bo my

nehmen uns ja nicht bewusst vor, unsere Zeit
- *sięwziąć* nam przecież nie świadomie *przed-*, naszą Czas

zu verschwenden. Zeitdiebe haben jedenfalls
aby stracić. Czasowi-złodzieje mają w-każdym-razie

sehr feine Antennen ...
bardzo czule Anteny...

Gregor: Wollen Sie damit sagen, dass es meine eigene
Grzegorz: Chcą Pani z-tym powiedzieć, że ono moja własna

Schuld ist?
Wina jest?

ZB: Na ja, „Schuld“ würde ich es nicht nennen, denn an
CD: No tak, „Wina” bym ja to nie nazwać, bo na

unserem unterbewussten Verhalten tragen wir keine Schuld.
naszym nieświadomym Zachowanie nosimy my żadną Winę.

Wir sind aber dafür verantwortlich, uns intelligent
My jesteśmy jednak dla-to odpowiedzialni, nas inteligentnie

²⁵ Jak się Pan ma?

zu verhalten, wenn wir einmal erkannt haben,
aby zachowywać, kiedy my jeden-raz rozpoznane mamy,

was vor sich geht.
co przed sobie idzie.²⁶

Oder sind Sie anderer Meinung?
Albo są Pan innej Zdani?

Gregor: Nein, das leuchtet mir ein. Und wie fängt man
Grzegorz: Nie, to -swieca mi o-.²⁷ I jak -czyzna człowiek

ein Telefongespräch wie das mit Herrn Smith heute
jedno Telefoniczną-rozmowę jak to z Panu Kowalskim dzisiaj

Morgen am besten an?
Rano na-tym najlepiej za-?

ZB: Sagen Sie höflich, sofort, aber deutlich, dass Sie
CD: Mówią Pan grzecznie, od-razu, ale wyraźnie, że Pan

eine kleine Information haben möchten. Nach so
jedną małą Informację mieć chcą. Po takim

einem Anfang wird die Kommunikation anders ablaufen,
jednym Początku będzie ta Komunikacja inaczey przebiegać,

denn Ihr Partner wird auf Ihre Signale reagieren –
bo Pana Partner będzie na Pana Sygnały reagować –

natürlich unbewusst!
naturalnie nieświadomie!

Gregor: Sogar jemand wie Herr Smith?
Grzegorz: Nawet ktoś jak Pan Kowalski?

ZB: Natürlich! Menschen, die ihre Zeit immer bewußt,
ZB: Naturalnie! Człowieki, które ich Czas zawsze swiadomie,

²⁶ ... co się dzieje.

²⁷ Teraz rozumiem

optimal nutzen wollen, senden klare
optymalnie wykorzystują chcą, -słają wyraźne

Signale aus. Sie lassen sich ihre Zeit nicht stehlen-
Sygnały wy-. Oni pozwalają sobie swoją Czas nie kraść –

das garantiere ich Ihnen!
to gwarantuję ja Panu!

Und jetzt muss ich gehen, denn ich habe noch einen
I teraz muszę ja iść, bo ja mam jeszcze jednego

anderen Termin. Auf Wiedersehen, Gregor!
innego Termina. Na Ponowną-Widzenie Grzegorz!

Objaśnienia do De-Kodowania:

- Rodzaj został dopasowany do języka docelowego (niemieckiego); w niewielu przypadkach rodzaj własny rzeczownika został zmodyfikowany (np. ten język -> ta Języka)
- Czas przeszły złożony (Perfekt) został przetłumaczony dosłownie, np.:
ich habe gemacht
ja mam zrobione
czyli niezależnie od płci
- W przeciwieństwie do tego, czas przeszły prosty (Imperfekt) operuje formami *zrobi-~~em~~/-lam*
- Nazwy własne i stałe związki wyrazowe jak np.: „Was ist los“, „Wie geht’s“ zostały przetłumaczone dosłownie
- Niemieckie słowa, które nie występują w języku polskim powinny być z reguły umieszczone w nawiasach. W tym przypadku zrezygnowaliśmy z tego z uwagi na przejrzystość tekstu, w razie potrzeby jednak dopisanie ich ręcznie nie powinno stanowić problemu.
- Trudne do zrozumienia wersy zostały opatrzone odnośnikami
- Niemieckie słowa, które mają w polskim języku więcej niż jedno znaczenie, np. ‚wirklich‘, ‚ja‘, ‚denn‘, zostały przetłumaczone w zależności od kontekstu, a więc ‚wirklich‘ jako albo ‚naprawdę‘ albo ‚rzeczywiście‘ itd.
- Wyrażenia, które po polsku składają się z kilku wyrazów, a po niemiecku z tylko jednego, zostały połączone myślnikami, np. ‚drinnen‘ -> ‚w środku‘
- Kwestia rozdzielnych czasowników została rozwiązana następująco:
Der Film fängt um 20.00 Uhr an.
Ten Film **-czyna** około 20.00 Zegarek **za**

A więc zrezygnowano z przesadnie dokładnego tłumaczenia słowa po słowie jak np.:

Der Film fängt um 20.00 Uhr an.
Ten Film ~~łapie~~ około 20.00 Zegarek ~~+++~~.

- Podobnie przyimki, a zwłaszcza przyimki odczasownikowe sensownie, a nie dosłownie przetłumaczone, np.:

Ich denke an dich!

Ja myślę o(!) ciebie!

A nie: Ja myślę na ciebie!

- Pisownia rzeczowników wielką literą została zastosowana dla przyzwyczajenia nie-niemieckojęzycznych uczniów
- Język niemiecki zna tylko 4 przypadki, one więc stanowiły podstawę tłumaczenia na język polski. Stąd biorą się te czasami dla polskiego ucha niecodzienne struktury wyrazowe - są one jednak jak najbardziej pożądane, gdyż podwyższają faktor 'dziwności'.

Erläuterungen zur De-Kodierung:

- Das Geschlecht der Zielsprache wurde übernommen, in seltenen Fällen wurde das Substantiv dem Geschlecht angepasst (sh. Birkenbihl: die Gazelle → der Gazellerich)
- Das Perfekt wurde wortwörtlich übersetzt, so lautet z.B.
ich habe gemacht
ja mam zrobione
also geschlechtsunabhängig
- Das Präteritum hingegen wurde mit den Formen zrobi-**tem** bzw. zrobi-**lam** übersetzt.
- Eigennamen und Redewendungen wie z.B. „Was ist los“, „Wie geht’s“ wurden Wort-für-Wort übersetzt.
- Wörter die im Deutschen zwar aber im Polnischen nicht vorkommen werden i.d.R. in Klammern gesetzt. Hierauf wurde zu Gunsten der Übersichtlichkeit verzichtet. Es sollte aber kein Problem darstellen, dies handschriftlich nachzuholen, falls Bedarf.
- Schwer verständliche Passagen wurden in Fußnoten sinngemäß übersetzt und somit erklärt.
- Deutsche Wörter, die im Polnischen mehrere Bedeutungen haben, wie z.B. ‚wirklich‘, ‚ja‘, ‚denn‘, wurden je nach Kontext übersetzt, ‚wirklich‘ also entweder mit ‚naprawdę‘ oder ‚rzeczywiście‘ usw.
- Wörter, für die im Polnischen mehr Wörter gebraucht werden als im Deutschen sind mit Bindestrichen ‚-‘ verbunden.
- Das Problem der trennbaren Verben wurde wie folgt gelöst:
Der Film fängt um 20.00 Uhr an.
Ten Film **-czyna** około 20.00 Zegarek **za-**

Auf eine allzu penible Wort-für-Wort Übersetzung wurde insbesondere hier verzichtet:

Der Film fängt um 20.00 Uhr an.
Ten Film **łapie** około 20.00 Zegarek **na.**

- Ebenso wurden die Präpositionen insb. Die Verben mit Präpositionen sinngemäß übersetzt. Beispiel:

-

Ich	denke	an	dich!
Ja	myślę	<i>o(!)</i>	ciebie!
nicht: Ja	myślę	o	ciebie!

- Die nicht nur für Nicht-Deutschsprachige gewöhnungsbedürftige Großschreibung wurde in die De-Kodierung integriert
- Da es im Deutschen nur 4 Fälle gibt, wurden nur diese für die De-Kodierung ins Polnische benutzt. Daher ergeben sich für das polnische Ohr ungewohnte Konstruktionen, die aber auch durchaus gewollt sind, da sie die merk-würdig-keit erhöhen.